

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BULDUKLARI ŞEHRE KATKILARI: KÜTAHYA İL MERKEZİ ÖRNEĞİ

Cemalettin DEMİRELİ

Yrd.Doç.Dr., Dumlupınar Üniversitesi, UBYO

Ercan TAŞKIN

Doç.Dr., Dumlupınar Üniversitesi, İİBF

ÖZET: Üniversiteler kuruldukları kentlerin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı üzerinde önemli etkilere sahiptirler. Özellikle, üniversite öğrencilerinin yapmış oldukları harcamalar kent ekonomisine canlılık kazandıran önemli bir harcama grubunu oluşturmaktadır. Bu çalışma; Dumlupınar Üniversitesi'nin Kütahya iline diğer katkılarıyla birlikte özellikle ekonomik katkılarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında Kütahya il merkezinde bulunan fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulunda okuyan 3285 öğrenciye 32 soruluk demografik özellikleri, gelir durumları ve harcama alışkanlıkları ile ilgili sorular sorulmuş, çalışmasonucunda2010 yılında bir öğrencinin aylık ortalama 495 TL civarında harcama yaptığı ve Kütahya Ekonomisine ortalama aylık 15 milyon 072.750 TL'lik bir katkı sağladıklarını tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent Ekonomisi, Üniversite, Öğrenci Harcamaları

CONTRIBUTIONS OF UNIVERSITY STUDENTS TO THEIR EDUCATION LOCATIONS: SAMPLE OF KÜTAHYA CITY CENTER

ABSTRACT: Universities have economic, social and cultural effect on cities where they are located. Particularly, expenditures of university students provide significant contribution to the economy of its city. This study focuses on Dumlupınar University students' contribution to Kütahya's economy in special and other fields in general. Overall, 3285 university students have been examined through a questionnaire that has 32 questions, in the context of the study. Students' demographic characteristics, income and spending habits have been searched in the survey. The findings suggest that, each student spends 495 TL a month in average, which contributes 15,072,750 TL/month in total to Kutahya's economy.

Keywords: City Economy, University, Students' Expenditure

LİTERATÜR

Türkiye'de, üniversitelerin buldukları illere sosyo-ekonomik olarak katkılarını ele alan çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalarda üniversitelerin buldukları illeri çeşitli açılardan nasıl etkiledikleri sorgulanmıştır. Kaşlı ve Serel, "Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma" adlı çalışmasında Balıkesir Üniversitesi Gönen Meslek Yüksekokulu öğrencilerini ele alarak, üniversitenin bölgeye ekonomik olarak katkılarını incelemiştirler (Kaşlı ve Serel, 2008). Sürmeli, "Anadolu Üniversitesinin Eskişehir'e Etkileri ve Şehrin Üniversiteyi Algılayışı" adlı araştırmasını 2008 yılında ortaya koyarak incelemiştir olduğumuz alanda literatüre katkıda bulunmuştur (Sürmeli, 2008). Dalğar ve Tunç, 2009 yılında "Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü ve Bucak Örneği" adlı araştırmayı ortaya koymuşlardır (Dalğar ve Tunç, 2009). Akçakanat ve arkadaşları, "Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003-2009 Yılları Örneği" adlı araştırmaları ile Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin Isparta ili ekonomisine katkılarını ele almışlardır (Akçakanat,2010). Bir başka çalışma 2010 yılında Çalışkan tarafından yapılmış olan "Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı(Uşak Üniversitesi Örneği)" başlıklı araştırmadır (Çalışkan, 2010). Bu alanda yapılan bir başka çalışma ise Ada ve Bilgili'nin "Üniversitenin Şehrin Sosyo-Ekonomik Kalkınmasına Etkisi (Atatürk Üniversitesi Örneği)" adlı çalışmasıdır. Görkemli "Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri" adlı araştırmasını 2009 yılında gerçekleştirmiş ve Selçuk Üniversitesi'nin il ekonomisine olan katkısını ortaya koymaya çalışmıştır (Görkemli, 2009).

2011 yılında Öztürk ve arkadaşları, Anadolu’da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları adlı araştırmalarını literatüre kazandırmışlardır (Öztürk vd., 2011). Selçuk ve Başar da “Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Kars İli Ekonomisine Katkısı” adlı çalışmalarını ile ilgili alana katkıda bulunmuşlardır (Selçuk ve Başar, 2012).

ÜNİVERSİTENİN KURULMASININ ŞEHRE VE BÖLGEYE ETKİLERİ

Üniversiteler; toplumsal yapı içerisinde farklı biçimlerde örgütlenmiş, siyasi ve ekonomik güçlerden bağımsız, üreten, inceleyen, sorgulayan araştırma ve öğretim kurumlarıdır. Üniversitelerin, bir ülkenin gerek duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, bilginin üretilmesinde ve topluma hizmette önemli bir unsur olarak karşımıza çıktığını görmekteyiz (Yılmaz ve Kaynak, 2012: 56). Bu kurumlar, yerel ve ulusal kalkınmada anahtar role sahiptir (Çatalbaş, 2007: 91).

Üniversitelerin, kuruldukları şehir üzerinde çevre düzenlemesi, yeni ve farklı sportif eğlence mekânlarının açılması, farklı şehirlerden ve kültürlerden gelen personel ve öğrencilerin yöre halkıyla ilişkileri sonucunda yörenin sosyo-kültürel olarak da gelişmesi şeklinde örneklendirilebilecek çeşitli katkıları bulunmaktadır (Yılmaz ve Kaynak, 2011: 56). Üniversiteler son yıllarda bölgesel kalkınmanın önemli bir dinamiği olarak değerlendirilmekte olup, buldukları bölgeye olan ekonomik ve sosyo-kültürel katkılarını özetle birkaç maddede toplamak mümkündür (Dalğar ve Kaya, 2009: 42-43):

- Bölgesel gelir ve istihdam gibi ekonomik değişkenlerde iyileşme sağlanması,
- Sağlık, iletişim, taşımacılık ve refah seviyesinin artması gibi sosyo-kültürel değişkenlerde iyileşme sağlanması,
- Eğitime katılma oranında artış ve göçlerin azalması gibi demografik ve eğitsel değişkenlerde iyileşme sağlanması bahsedilen katkılarıdır.

Diğer taraftan üniversitenin kurulduğu şehre faydaları bireysel, toplumsal ve ekonomik faydalar olmak üzere üç ana başlık altında da incelenebilir (Görkemli, 2009: 171-172).

322

Bireysel Faydalar: Üniversite eğitimi, bireylere kişilik gelişimi, temel bilgi ve becerilerin artırılması, iyi bir meslek ve kariyer sahibi olunması, toplumda saygın bir yer edinilmesi ve daha iyi yaşam standardı sunması gibi çeşitli bireysel katkılar sağlamaktadır.

Toplumsal Faydalar: Üniversiteler kurulduğu şehirdeki insanlara yarattığı bireysel faydanın yanı sıra çeşitli toplumsal faydalar da yaratmaktadır. Söz konusu yükseköğretim kurumlarının yarattığı toplumsal (sosyal) faydalar şu şekilde sıralanabilir:

- Mezunların öğrenim kapasitelerinin yüksekliği çevrelerindeki insanlara da bilginin yayılması esasına göre fayda sağlar,
- Üniversiteler tarafından oluşturulan sosyal ve kültürel standartlar toplum ve ekonominin uyumunu destekleyen sosyal altyapıyı geliştirir,
- Farklı ülkelerdeki insanlar ve topluluklarla ticari, sosyal ve kültürel ilişkiler kurulur,
- Kamu politikasına katılım artar,
- Toplum içinde sosyal mobilitiyi sağlar.

Ekonomik Faydalar: Üniversitenin sağladığı üçüncü temel fayda ekonomik faydadır. Bu fayda üniversitenin ekonomiyeye katkıları başlığı altında detaylı bir şekilde incelenecektir.

ÜNİVERSİTELERİN BULUNDUĞU ŞEHRE SOSYO-KÜLTÜREL VE EKONOMİK KATKILARI

Üniversiteler; ekonomiye istihdam sağlama, bilgi üretme, üretimi ve iş gücünü geliştirme, vergi yatırımı ve marka değeri yaratma unsurlarıyla buldukları bölgelere katkıda bulunmaktadır (Munnich, Nelsun 2003: 11). Üniversiteler, yaptığı harcamalar ve istihdam ettiği personeller bakımından kuruldukları bölgelerin önemli ekonomik kaynaklarından birimdir.

Üniversiteler hem harcama hem de istihdam açısından buldukları şehre önemli katkılar sağlamaktadır (Bleaney,1992:305). Kurulan bu üniversiteler ekonomik bakımdan kalkınmayı, sosyolojik bakımdan da gelişmeyi sağlar.

Newlands (2003:1); üniversitelerin kendi bölgeleriyle olan ilişkisini harcama ve bilgi etkileri olmak üzere iki kısımda inceler(1).Cleary (2002:1-2) ve Jeffery (2001:2); üniversitelerin bölgesel kalkınma sürecinde anahtar bir rol oynadığını kabul etmekle birlikte, temel fonksiyonlarını aşağıdaki gibi sıralar:

- Bölgesel bilgi ekonomisi ve toplumunun destekleyicisidir.
- Ekonomik istikrarın önemli bir unsurudur.
- Bölgenin sosyal yaşamının temel gücüdür.
- Kültürel kaynakların temelini oluşturur ve güçlendirir.
- Bölgenin uluslararası işbirliği ve dışa açılmasında etkilidir.
- Yenilikçi aktiviteler ve girişimciliğin temel kaynağıdır. Ayrıca üniversiteler, “akademik girişimcilik” yoluyla

bölgesel ekonomide oldukça aktif bir rol üstlenebilir.” (Çetin, 2007: 217-238).

Üniversiteler, eğitim kurumları olmakla birlikte ekonomiye farklı yollardan önemli katkılar sağlayarak, kentsel alanların oluşumunda rol oynayarak sanat, sağlık ve bilim alanlarında büyük gelişmelere katkıları olan kurumlardır (Ceyhan ve Güney, 2011:204). Bu durum üniversitelerin kuruldukları bölgelere karşı duyarlı olması gerektiğini gösterir.

Üniversiteler, idari ve akademik personel ile öğrencilerinin harcamaları nedeniyle kuruldukları bölgelerde değişik sektörler için talep oluşturarak bölge ekonomisine azımsanmayacak katkılar sağlamaktadırlar. Üniversiteler, kentlerin imarı, yerleşimin değişmesi, konut ve arsa fiyatları üzerinde etkili olmaktadır. Üniversitelerin kurulması ile birlikte yerleşke alanlarının çevre illere nazaran cazibe merkezi haline gelmekte ve kentin gelişim yönünü değiştirmektedir (Çakır, 2011:3).

Üniversiteler eğitim kurumları olmakla beraber ekonomiye direkt katkılar sağlamakta, kentsel alanların oluşumunda aktör olarak yer alır, devlet ve sanayi ile bütünleşmesiyle ticaret, sağlık, sanat ve bilimsel gelişmeler sağlayarak katkıda bulunur (Görkemli, 2009:182).

Üniversiteler kurulduğu bölgelere gerek sosyo- kültürel gerekse de ekonomik katkılar sağlar. Üniversiteler yerel ekonomiyi kalkındırmakla birlikte finans kaynaklarının oluşmasını sağlarlar, sağlanan bu faydalar ekonominin istikrarı ile sosyal yaşam kalitesini artırır. Bu imkânlar analiz edildiğinde yarattığı katkılar görülecektir.

Üniversite, yerel ekonominin bir sosyal kurumu olup, bu kurum akademik ve idari personel, öğrenciler ve tüzel kişiliği ile bulunduğu şehrin ekonomisini çeşitli açılardan etkilemektedir. Eğer üniversitelerin sosyal birlikteliğe, ekonomik büyümeye katkıda bulunmaları isteniyorsa, kaliteye ilişkin değerlendirmeler birleştirilmeli ve rekabet ortamı yaratılmalıdır (Çatalbaş, 2007: 93).

Her üniversite, yaptığı tüketim ve yatırım harcamalarıyla, doğrudan ve dolaylı olarak sağladığı istihdamla bulunduğu şehrin ekonomisine katkı yaratır. Üniversitelerin kentte yarattığı ek gelir, dolaylı istihdam ve bağımlı nüfus da hizmet sektöründe ek talep oluşturur (Öztürk vd., 2011: 153).

ARAŞTIRMANIN AMACI

Dumlupınar Üniversitesi kurulduğu bölgenin sosyal, ekonomik ve kültürel hayatı üzerinde birçok faaliyeti ile etkili olmaktadır. Bu etkilerin en önemli noktalarından bir kuşkusuz üniversite öğrencilerinin kentle olan ilişkileridir. Bu çerçevede öğrencilerin daha kaliteli bir ortamda yaşaması ve halkla kurduğu ilişkilerin kalitesi de önemlidir. Bu çerçevede bu çalışmanın amacı, öğrencilerin sosyo-ekonomik özelliklerini belirlemek, günlük yaşam alışkanlıklarını, belirli alanlarda tutumlarını ve çeşitli harcama kalemlerine göre harcama miktarlarını tespit ederek öğrencilerin Kütahya ekonomisine katkılarını tespit etmektir.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini, 2013 yılında Kütahya il merkezi Evliya Çelebi ve Germiyan Kampüslerinde lisans ve ön lisans düzeyinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmakta olup, lisansüstü eğitim gören öğrenciler kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sadece Kütahya’da yaptığı harcamalar kapsama dâhil edilmiş, diğer illerdeki harcamaları kapsam dışı bırakılmıştır.

Araştırmada kullanılacak verileri elde etmek için Dumlupınar Üniversitesini temsilen belirlenen örneklem kümesine anket uygulanmıştır. Ankette öğrencilerin demografik özelliklerine ve harcamalarına yönelik 32 soru yöneltilmiştir. 2012 – 2013 Eğitim – Öğretim yılında Dumlupınar Üniversitesi’nde eğitime devam eden öğrenci sayılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1: Dumlupınar Üniversitesi Öğrenci Sayılar

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	8447
Fen Edebiyat Fakültesi	4240
Mühendislik Fakültesi	4145
Güzel Sanatlar Fakültesi	943
Eğitim Fakültesi	1697
Tıp Fakültesi	129
Kütahya Sağlık Yüksekokulu	1294
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	1101
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	1290
Kütahya Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	4100
Kütahya Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	3073
Genel Toplam	30459

Dumlupınar Üniversitesinde şehir merkezinde 6 fakülte, 3 yüksekokul, 4 enstitü ve 2 meslek yüksekokulunda eğitim – öğretim fiili olarak devam etmektedir. Araştırma kapsamına dâhil edilen birimlerde toplam 30459 öğrenci okumaktadır. Bu öğrencilerin 19601’i fakültelerde, 3685’i yüksekokullarda ve 7173’ü de meslek yüksekokullarında eğitim görmektedir. Bu öğrencilere anket dağıtılmış, eksiksiz doldurulan 3285 ankete ait verilerle analiz yapılmıştır.

324

BULGULAR

Aşağıda araştırmada kullanılan anketten elde edilen bulguların değerlendirilmesi yer almaktadır.

Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Bay	1485	45,2
	Bayan	1800	54,8
Yaş	16-18 yaş arası	514	15,6
	19-21 yaş arası	1929	58,7
	22-24 yaş arası	694	21,1
	25 ve üzeri yaş	148	4,5
Fakülte/Yüksekokul	FEF	479	14,6
	Eğitim	185	5,6
	Mühendislik	465	14,2
	İİBF	927	28,2
	Tıp	32	1
	GSF	118	3,6
	UBYO	155	4,7
	BESYO	128	3,9
	MYO	796	24,2
		Toplam	3285

		n	%
Program Türü	I.Öğretim	2048	62,3
	II.Öğretim	1237	37,7
	Meslek Lisesi	940	28,6
	Anadolu ve A. Ö. lisesi	712	21,7
	Fen Lisesi	88	2,7
	Düz lise	1372	41,8
Sınıf	Hazırlık	47	1,4
	1	1290	39,3
	2	930	28,3
	3	525	16
	4	470	14,3
	5 ve üzeri	23	0,7
	Toplam	3285	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %45,2’sinin bay, %54,8’inin bayanlardan oluştuğu, %15,6’sının 16-18 yaş aralığında, %58,7’sinin 19-21 yaş aralığında, %21,1’inin 22-24 yaş aralığında, %4,5’inin de 25 ve üzeri yaş aralığında olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %28,2’si İİBF de, %24,2’si MYO da, %14,6’sı FEF de, %14,2’si mühendislik fakültesinde, %5,6’sı eğitim fakültesinde, %4,7’si UBYO da, %3,6’sı GSF de, %1’i TIP fakültesinde, eğitim görmektedirler. Katılımcı öğrencilerin %62,3’ü I. öğretimde eğitim gören, %37,7’si de II. öğretimde öğrenim

gören öğrencilerden olduğu, %39,3'ünün 1. sınıf, %28,3'ünün 2. sınıf, %16'sının 3. sınıf, %14,3'ünün 4. sınıf, %1,4'ünün hazırlık sınıfı ve %0,7'sinin de 5 ve üzeri sınıflarda eğitim görenler olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Katılımcılara Ait Diğer Özellikler

		n	%			n	%	
Kütahya'da çalışma durumları	Hayır	3013	91,7	Kütahya'da ikamet edilen yer	Ailemin yanında kiralık evde	97	3	
	Kampüste yarı zamanlı	44	1,3		Ailemin yanında kendi evimizde	236	7,2	
	Kampüste tam zamanlı	30	0,9		Devlet yurdunda	494	15	
	Kampüs dışında yarı zamanlı	149	4,5		Özel yurttta	834	25,4	
	Kampüs dışında tam zamanlı	49	1,5		Apart dairede	340	10,4	
Çalışanların aylık kazançları	150-300	68	2,1		Kiralık evde	1232	37,5	
	301-450	79	2,4		Kendime ait evde	52	1,6	
	451-600	59	1,8		Aileden gelen aylık harçlık miktarı	0-250 arası	1277	38,9
	601 ve üzeri	66	2			251-400 arası	913	27,8
	Çalışmayanlar	3013	91,7	401-600 arası		596	18,1	
Burs/kredi alma durumları	Burs	520	15,8	601-750 arası		315	9,6	
	Kredi	861	26,2	751 ve üstü		184	5,6	
	Burs ve kredi	112	3,4	Toplam	3285	100		
	Almıyorum	1792	54,6					
	Toplam	3285	100					

Katılımcıların Kütahya'da ikamet ettiklerinde çalışma durumları incelendiğinde %91,7'sinin çalışmadığı, çalışanların %4,5'inin kampüs dışında yarı zamanlı, %1,5'inin kampüs dışında tam zamanlı, %1,3'ünün kampüste yarı zamanlı ve %0,9'unun da kampüste tam zamanlı çalışan öğrenciler olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre öğrenciler ailelerinin gönderdiği harçlık ve çeşitli yerlerden aldıkları burs ve kredilerle ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Katılımcıların Kütahya'da ikamet ettikleri yerler incelendiğinde %37,5'inin kiralık evde, %25,4'ünün özel yurtlarda, %15'inin devlet yurdunda, %10,4'ünün apart dairede, %7,2'sinin ailesi ile birlikte kendilerine ait evlerinde, %3'ünün ailesi ile kiralık evde ve %1,6'sının kendine ait evde oturduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların Aylık Harcama Miktarı

		Frekans	Yüzde	Harcama
Ortalama aylık harcamalar	0-200 arası	455	13,9	495,13
	201-400 arası	796	24,2	
	401-600 arası	946	28,8	
	601-800 arası	550	16,7	
	801-1000 arası	538	16,4	

Katılımcıların aylık harcamalarına bakıldığında %13'ünün 200 TL ve altında, %16,4'ünün 801-1000TL arasında, %16,7'sinin 601-800 TL arası, %24,2'sinin 201-400 TL arası ve %28,8'inin 401-600 TL arası aylık harcama yaptıkları görülmektedir. Katılımcıların Kütahya'da yaptıkları aylık harcamalarının ortalama 495 TL civarında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların Harcamalarının Dağılımı

		n	%	Harcama		n	%	Harcama
Yiyecek Harcamaları	100 ve altı	1947	59,3	111,37	Ulaşım Harcamaları	100 ve altı	1101	33,5
	101-200	902	27,5			101-200	1739	52,9
	201-300	265	8,1			201-300	269	8,2
	301-400	100	3			301-400	79	2,4
	401 - 500	71	2,2			401 - 500	97	3
Barınma Harcamaları	100 ve altı	338	10,3	223,09	Eğlence Harcamaları	100 ve altı	1649	50,2
	101-200	1150	35			101-200	965	29,4
	201-300	1085	33			201-300	288	8,8
	301-400	482	14,7			301-400	184	5,6
	401 - 500	230	7			401 - 500	199	6,1
Sigara Harcamaları	Sıfır	2083	63,4	36,59	Alkol Harcamaları	Sıfır	2398	73
	50 ve altı	314	7,1			50 ve altı	355	10,8
	51-100 arası	294	7,7			51-100 arası	198	6
	101-150 arası	327	10			101-150 arası	120	3,7
	151-200 arası	213	7,4			151-200 arası	104	3,2
	201-250	54	4,4			201-250	110	3,3
Giyim Harcamaları (Yıllık)	100 ve altı	647	19,7	253,84	Kırtasiye Harcamaları (Yıllık)	100 ve altı	1276	38,8
	101-200	666	20,3			101-200	1175	35,8
	201-300	663	20,2			201-300	480	14,6
	301-400	532	16,2			301-400	354	10,8
	401 - 500	777	23,7					
Toplam	3285	100		Toplam	3285	100		

Araştırmaya katılanların aylık yiyecek harcamaları dikkate alındığında %59,3'ü 100 TL ve altı, %27,5'i 101-200 TL arası, %8,1'i 201-300 TL arası, %3'ü 301-400 TL arası ve %2,2'si 401-500 TL arası harcamaları yaptıkları anlaşılmaktadır. Katılımcıların barınma için aylık harcadığı miktar baz alındığında 10,3' ünün 100 ve altı, %35' inin 101-250 arası, %33'ünün 201-300 arası, %14,7 sinin 301-400 arası, %7 sinin ise 401-500 TL harcamaları yaptığı görülmüştür. Araştırmaya katılanların sigara harcamalarına bakıldığında %63,4'ünün sigara için harcaması yapılmadığı, %7,1'i 50 ve altı, %7,7'si 51-100 arası %10'u 101-150 arası, %7,4'ünün 151-200, %4,4'ünün ise 201-250 TL arası harcamaları yaptıkları gözlenmiştir. Benzer şekilde katılımcıların alkol harcamaları dikkate alındığında %73'ünün alkol için harcaması yapılmadığı, %10,8'i 50 ve altı, %6'sı 51-100 arası, %3,7'si 101-150 arası, %3,2'si 151-200 arası, %3,3'ü 201-250 TL arasında harcamaları yaptıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılanların yıllık giyim ihtiyaçları dikkate alındığında %19,7'si 100 ve altı, %20,3'ünün 101-200 arası, %20,2'sinin 201-300 arası, %16,2'sinin 301-400 arası %23,7'sinin 401-500 TL arası yıllık giyim harcaması yaptığı görülmüştür. Aynı katılımcıların aylık ulaşım harcamaları dikkate alındığında %33,5'inin 100 ve altı, %52,9'unun 101-200 arası, %8,2'sinin 201-300 arası, %2,4'ünün 301-400 arası, %3'ünün ise 401-500 TL arasında harcamaları yaptıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılanların aylık eğlence harcamaları dikkate alındığında %50,2'si 100 ve altı, %29,4'ü 101-200 arası, %8,8'i 201-300 arası, %5,6'sı 301-400 arası, %6,1 ise 401-500 TL arası harcamaları yaptıkları, yıllık kırtasiye harcamaları dikkate alındığında %38,8'inin 100 ve altı, %35,8'inin 101-200 arası, %14,6'sının 201-300 arası, %14,6'sının 201-300 arası, %10,8'inin ise 301-400 arası yıllık kırtasiye harcamaları yaptıkları görülmüştür.

SONUÇ

Üniversitelerin kuruldukları şehirlerle etkileşimini, ekonomik ve sosyokültürel ilişkilerden oluşturmaktadır. Üniversiteler bilimsel araştırma yapmak, araştırmadan elde edilen sonuçları toplumla paylaşmak, kamu ve özel sektörün ihtiyaç duyduğu niteliklerde insan yetiştirmek gibi asli fonksiyonlarının yanında bölgesel kalkınmayı desteklemek gibi önemli misyonları da üstlendiği görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin yaşamlarını sürdürmek ve eğitimlerini devam ettirmek amacıyla gerçekleştirdikleri harcamalardan hareketle yapılan bu araştırma, öğrenci harcamalarının şehir ekonomisine etkileri incelenmiş olmasının yanında kayıt döneminde, mezuniyet döneminde ve değişik zamanlarda öğrencilerin ailelerinin şehirlere yaptıkları ziyaretler, üniversitede yaz okulu uygulaması, lisansüstü eğitim, düzenlenen kongreler, sempozyumlar, paneller gibi daha pek çok faaliyete bağlı olarak gerçekleşen harcamalar ayrıca üniversitelerde çalışan akademik ve idari personelin yaptığı harcamalar da dikkate alındığında üniversitelerin, şehir ekonomilerine çok daha büyük katkı sağladıkları söylenebilir.

Bu çalışmada Dumlupınar Üniversitesi'nin Kütahya ekonomisine etkileri incelenmesi sonucunda öğrencilerin harcamalarının yarısından fazlasını barınma ve beslenme harcamalarının oluşturduğu tespit edilmiştir. Çalışma sonucuna göre öğrenci evlerinde kalanların yüksekliği, Kütahya'da kiralık konut piyasasında öğrencilerin çok önemli bir yer sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle, 2010 yılında öğrencilerin talebindeki artış sonucu Kütahya'da kiralarda ortaya çıkan artış ve kiralık evlerin yetersizliği; bir taraftan özel yurtların çoğalmasına diğer taraftan apart daire sayısının artmasına neden olmuştur. Yine anketimize göre öğrencilerin sigara ve alkol alışkanlıklarına harcamaları sifıra yakındır. Öğrencilerin %63,3'ü sigaraya, %73'ü alkole harcaması yapılmamaktadır.

Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören bir öğrencinin aylık ortalama 495TL civarında harcaması yapılmaktadır. Üniversitede eğitim gören yaklaşık 30.450 lisans ve ön lisans öğrencisinin Kütahya ekonomisine ortalama aylık 15 milyon 72.750 TL'lik bir katkı sağladıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin harcaması kalemleri içerisinde en yüksek pay barınma ve beslenme harcamalarına aittir. Bu harcamalardan sonra kırtasiye, ulaşım ve eğlence harcamaları gelmektedir.

KAYNAKÇA

- AKÇAKANAT, Tahsin, İlker ÇARIKÇI ve Murat Ali DULUPÇU (2010), "Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcaması Eğilimleri: Isparta 2003-2009 Yılları Örneği", **SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı:22, ss.165-178
- BLEANEY, M., (1992), "What Does a University Add to Its Local Economy. Applied Economics", 24: 305-311
- ÇATALBAŞ, N. (2007) "Üniversite – Yerel Ekonomi İlişkisinde Kutuplaşma Teorisinin İyi Model Olabilir Mi?", **Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F Dergisi Yerel Ekonomiler Özel Sayı**, ss. 95

- ÇETİN, M. (2007), “Bölgesel Kalkınma ve Girişimci Üniversiteler”, **Ege Akademi**, Cilt: 7, Sayı: 1, ss. 217-238
- DAĞLAR, H. TUNÇ ve H. KAYA, M. (2009), “Bölgesel Kalkınmada Kurumların Rolü ve Bucak Örneği”, **Mehmet Akif Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 1, ss. 39-50
- GÖRKEMLİ, H. Nur(2009), “Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı:22, ss.2-18
- JEFFERY, C. (2001), The Resurgence of Regional Governments, Universities and the 'New Regionalism', ACU Conference of Executive Heads, Cyprus, (22- 26 April), 1-6.
- KAŞLI, M. ve A.SEREL(2008),“Üniversite Öğrencisi Harcamaların Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, **Yönetim ve Ekonomi Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 2, ss. 99-113
- NEWLANDS, D. (2003): "The role of Universities in learning Regions", Paper presented for ERSAs 2003 Congress, University of Jyväskylä, Finland, (27-30 August), 1-20
- ÖZTÜRK, Salih, İshak TORUN ve Yıldız ÖZKÖK (2011), “Anadolu’da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 16, Hatay, ss. 145-158
- SÜRMEİLİ, Fevzi(2008), “Anadolu Üniversitesinin Eskişehir’e Etkileri ve Şehrin Üniversiteyi Algılayışı”, **Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri**
- YILMAZ, M.ve S. KAYNAK(2011), SOSYO –“Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Üniversitelerin Rolü ve Yöre Halkının Üniversite’den Beklentileri İle İlgili Bir Uygulama”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt: 13, Sayı: 4, Yıl: 2011, ss. 55-73